

Він лизне і мовить: “Ні,
не страшна затія.
Ця робота по мені
Я лизати вмію (О. Пироженко // ЗП, 16 трав-
ня 1982 р.);
– віршованими пародіями: Гліб мрійли-
во каже Васі:
– Обживем нові світи!
Уявляєш “ї на Марсі
Будуть яблуні цвісти”.
– Дехто буде й тому радий,–
Відказав Василь на це, –
Якщо візьмеш і посадиш
На Землі хоч деревце (В. Чубенко//
22 листопада 1981 р.);
– перчинками: Кажуть всі про нього:
– Славний Клим товариш,
Тільки без “пального”
Каші з ним не звариш (М. Скрипников //
ЗП, 9 серпня 1980 р.).
Під високим індексом частотності на
шпальтах регіональних газет другої полови-
ни ХХ ст. зустрічаються сатиричні вірші
(В. Юдін “Захисник флори” (ЗП, 3 травня
1982 р.), В. Чубенко “Бригада “У” (ЗП, 1 лип-
ня 1984 р.), Б. Мироненко “Звичайна історія”
(ЗП, 19 жовтня 1985 р.)), поетичні усмішки
(П. Ребро “Хитра стратегія”, “Інтерв’ю”, “Кон-
курент Діда Мороза” (ЗП, 31 грудня
1981 р.)), гуморески (М. Білокопитов “Диво”
(ЗП, 5 березня 1977 р.), М. Білецький “Суво-
рий лікар” (ЗП, 12 вересня 1981 р.), П. Реб-
ро “Не той діагноз” (ЗП, 23 липня 1984 р.),

М. Сороченко “Не в ногу” (ЗП, 28 лютого
1992 р.), В. Чубенко “Суперниця” (ЗП,
11 листопада 1995 р.)).

Сміх із життєвих реалій проникає на сто-
рінки газет, збагачуючи друковані сатирич-
но-гумористичні жанри, підживлюючи їх
здоровим гумором і водночас заряджає чи-
тача позитивною енергією, сприяє його ду-
ховному збагаченню. “Усні й друковані са-
тири в пресі як два паралельні прояви сати-
ричної культури нації живляться з одних
джерел, що сприяє урізноманітненню жан-
рових форм, синтезу жанрів” [1, с. 33].

Слід констатувати, що жанрова палітра
сатири та гумору запорізької преси другої
половини ХХ ст. залишається поза увагою
науковців. Відсутність досліджень з цієї теми
відкриває перспективу подальшої роботи
над вивченням та глибоким аналізом жанро-
вої парадигми запорізької преси 70-90-х рр.
ХХ ст.

Література

1. Здоровега В.Й. Теорія і методика жур-
налістської творчості: підручник /
В.Й. Здоровега. – [Вид. 2-ге перероб. і
допов.]. – Л.: ПАІС, 2004. – 268 с.
2. Кузнецова О.Д. Засоби й форми сатири
в українській пресі / О.Д. Кузнецова. –
Л.: Вид. центр ун-ту ім. Івана Франка,
2003. – 250 с.
3. Щербина А.О. Жанри сатири й гумору /
А.О. Щербина. – К.: Дніпро, 1977. –
135 с.

УДК 070

ПРАГМАТИЧНІ ЗАСОБИ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ НА ПОЗНАЧЕННЯ ХРОНОНІМІВ У ПУБЛІЦИСТИЦІ І. БАГРЯНОГО

Ковпак В.А.

The article deals with valuation pragmatical means of social communication for designation of chronomical homonyms in publicity of I. Bagrianyj; the author makes an attempt to decipher pragmatical potential of chronomical homomastical models, the author reveals store of potential possibilities of allusionation, associativation of chronomical homonyms as identifiers of time, depicts stilistics functional peculiarities of chronomical homonyms, which are conditioned by the context.

Key words: evaluation, pragmatics, chronomical homonyms, contextual chronomical homonyms, social communication.

В статье анализируются оценочные прагматические средства социальной коммуникации для обозначения хрононимов в публицистике И. Багряного. Осуществлена попытка расшифровать прагматический потенциал хрононимных ономастических моделей, раскрыть запас потенциальных возможностей аллюзийности, ассоциативности хрононимов как временных идентификаторов, осветить их стилистические, функциональные особенности, обусловленные контекстом.

Ключевые слова: оценка, прагматика, хрононимы, перихрононимы, социальная коммуникация.

На сьогодні доцільною та перспективною
видається можливість поєднання при сема-
сіологічному та ономастичному аналізі стру-
ктурного та концептуального підходів (в ос-

нові комунікації лежить та сама інтелекту-
альна схема, що й в основі мови), які є пер-
спективними для вивчення онімів із семанти-
кою соціально-історичної оцінки в контексті

публіцистичних творів. Прагматична сема оцінки, реалізація якої відбувається в межах аксіологічної прагмалінгвістики, виявляється в тексті як реалізатор комунікативно-функціональної категорії з арсеналом мовних засобів.

Актуальність дослідження пов'язана з необхідністю визначити зумовленість комунікативної установки публіцистичного тексту оцінними соціопрагматичними факторами соціальної комунікації, проаналізувати механізми актуалізації прагматичного потенціалу малодослідженої групи онімів – хрононімів у публіцистиці І. Багряного.

У сфері прагматичних досліджень (З. Вендлер, Л. Дука, Т. Космеда, Дж. Остін, Дж. Серль, Л. Щерба) виявлено, що актуалізація прагматичного потенціалу онімів здійснюється завдяки “оживленню” (демонстрації) загальномовних механізмів формування самого прагматичного потенціалу, які мають експліцитний та імпліцитний характер (вербальна експлікація внутрішньої форми або коннотативного змісту, включення оніма до системи протиставлень по лінії форми і змісту) та екстралінгвістичних і лінгвістичних засобів (онімізація апелятивів; графемна, орфографічна акцентація внутрішньої форми; специфіка існування власної назви та особливі мотиви найменування, культурно-історичні асоціації, пов'язані з нею, тощо).

Т. Космеда [3] наголошує на тому, що коннотація є основним засобом реалізації в мовленні семантичної категорії оцінки як однієї з основних категорій прагматики, а прагмалінгвістика дає змогу виділити нові типи лексичного значення: номінативне, прагматичне і як результат синкретизму – номінативно-прагматичне значення (його структура вміщує єдиний денотативно-сигніфікативно-прагматичний компонент).

На думку запорізької дослідниці Л. Дуки [2], різноманітні асоціації актуалізують ті чи інші культурні компоненти в семантиці онімів. А цей мікрокомпонент утворює зону прагматичного спрямування, до якого належать:

1) прагматична інформація, що містить не тільки відношення до змісту та адресата повідомлення, а й оцінні ставлення до самої дійсності;

2) прагматичний вплив, що здійснюється на інтелектуальному та емоційному рівнях;

3) прагматична компетенція, до поняття якої входить орієнтація комунікантів у цінній картині світу, їх володіння образно-асоціативним узусом використання онімів, уміння оперувати національно-культурними символами та стереотипами.

До того ж декодування ряду асоціацій є ключовим етапом міфологічної комунікації в

межах комунікативного простору – радянського міфу.

Прагматична інформація в структурі семантики оніма виступає як потенціал, а реальне буття реалізується в контексті. На сьогодні ономастична наука має теоретичні розвідки з питань ономастичної прагмалінгвістики, проте відсутні дослідження комунікативно-прагматичних засобів на позначення певних функціонально-тематичних груп онімів, тим більше в контексті публіцистичних творів.

Публіцистика І. Багряного є “вдячним” середовищем для виявлення прагматичного потенціалу ономастичних моделей, сугестивно-асоціативне поле яких формує прагматичну інформацію.

Метою статті є аналіз прагматичних засобів соціальної комунікації на позначення хрононімів у публіцистиці І. Багряного, що передбачає реалізацію таких завдань:

1) визначити хрононіми й контекстуальні хрононіми – періхрононіми як специфічні номінанти відрізків часу;

2) розглянути прагматичні, соціокультурні, аксіологічні чинники соціальної комунікації у вивченні соціосемантичного наповнення онімів у публіцистичних текстах;

3) проаналізувати засоби виявлення прагматичного потенціалу, сугестивно-асоціативних можливостей хрононімних номінацій у публіцистичних творах І. Багряного.

У структурі ономастичного простору хрононімія посідає проміжне місце між його центром та апелятивною лексикою.

Погоджуючись із думкою С. Реммера, хрононіми визначаємо як “особливий розряд власних імен, кожен з яких називає події історії та явища культурного життя, побуту народу, співвіднесені з певним відрізком часу, який (завдяки цим подіям) став важливим моментом в історичному та культурному розвитку народу, людства в цілому” [6, с. 3]. Таким чином, денотат хрононіма – час реальних історичних і культурних подій, або час соціальний, що характеризується: а) чіткими хронологічними межами; б) історичним та соціокультурним значенням для народу чи всього людства.

У межах асоціативних позначень доцільніше говорити про періхрононіми – контекстуальні хрононіми, які об'єднує відсутність чітких часових меж денотата й історичного (соціокультурного) значення; що набувають чітких часових меж (і тому можуть бути еквівалентами хрононімів) лише при співвіднесенні з останніми в умовах контексту. Їх важлива прагмалінгвістична особливість – наявність потенційної здатності до переходу в розряд хрононімів: за умови конкретизації

періоду набуття ним історичного (соціокультурного) значення (див.: [6, с. 4]).

Вивчення соціосемантичного наповнення онімів у публіцистичних текстах передбачає аналіз “ставлення мовців до предмета чи адресата повідомлення, слів, які використовуються в акті комунікації, а також мовного вираження смислових асоціацій, які пов’язуються з певним словом” [7, с. 20]. У сучасних умовах це вимагає використання аналізу концептів – “маркерів культури” як масової, так і індивідуальної; актуалізації пресупозиції – “фонових знань, якими послуговується автор при творенні тексту, а читач при його сприйнятті” [4, с. 161]. На нашу думку, у межах публіцистичного дискурсу – тексту в сукупності прагматичних, соціокультурних, аксіологічних та інших чинників – важливо визначити соціологічні доміанти комунікації, тобто її соціально зумовлені характеристики; соціопрагматичні фактори, які беруть участь у передачі змістової та оцінної (аксіологічної) інформації як впливу на ставлення до соціологічних цінностей суспільства, що і є предметом вивчення соціальної комунікації. Отже, соціальні коннотації – “додаткові смисли, які пов’язані з доаналітичним сприйняттям інформації про предмет і характеризують його метасмислові оцінки” [7, с. 38] – ґрунтуються на асоціаціях, образних уявленнях, які у свідомості носіїв мови пов’язуються з об’єктом, що позначений певною лексемою; є передусім результатом прояву категорії оцінки як однієї з основних категорій прагматики, а оцінний модус – невід’ємний атрибут будь-якого висловлювання. “У широкому розумінні модус – це будь-яка суб’єктивна інтерпретація події. У цьому аспекті оцінку розглядають як комунікативну категорію” [3, с. 26].

Як підкреслює Т. Космеда, у прагматиці важливе місце має посідати потенційний аспект, який розглядає здатність мовного знака до виконання певного призначення. Цей аспект можна інтерпретувати як “згорнутий” функціональний потенціал, що включає первинні та другорядні функції. Останні виходять далеко за межі його системного контексту, що зумовлює спеціальний аналіз цих функцій на рівні висловлювання [7, с. 4]. Таким чином, функціональний потенціал розкривається під час актуалізації контексту.

Публіцистика має свої ономастичні особливості, які необхідно з’ясувати, оскільки коннотоніми (коннотативні оніми) є і завжди були функціонально значущим складником публіцистичних творів. Ономастика публіцистичних текстів досить гостро ставить питання про методику, способи дослідження власних назв у публіцистиці. Доповіді, стат-

ті, памфлети, рефлексії, есе, нариси здійснюють відчутний спротив вилученню з них для дослідження самих тільки онімів, вимагаючи не просто врахування контексту, а розгляду на рівні всього публіцистичного дискурсу.

Так, у публіцистиці І. Багряного досліджувані нами ономастичні моделі-перихрононіми репрезентовано різноманітними моделями, доміантами яких є:

- асоціоніми (“...часи довоєнні і часи по смерті Сталіна, тобто *часи ежовщини і часи хрущовщини* – це зовсім дві різних епохи” [1, с. 542]);
- ідеоніми (“Беру на вибір одну статтю як зразок теперішньої боротьби з “культури особи”. Це не найталановитіша, але без сумніву найпоказовіша, найхарактерніша стаття відомого марксистського критика в СРСР О. Пасторацького в журналі “Дніпро” цього року. Називається *стаття “Книга й рецензія”*, а присвячена розбору й оцінці *книги* Любові Забашти “*Олекса Барканюк*” про народно-героя Закарпаття” [1, с. 461]);
- акроніми-радянськи (“Партія РСДРП (меншовиків) – цей єдиноутробний близнюк ВКП(б), наприклад, твердила і твердить, що в СРСР таки соціалізм...” [8, с. 480]);
- фареоніми (*орден “СКУРАТОВА МАЛЮТИ”* [8, с. 190]);
- реалоніми (“Бо це населення бачило вже кілька “Україн”, в тім числі “Україну” *Микити Хрущова й Еріха Коха*” [8, с. 505]; “...як має поступити російський народ, якщо його ображає існування дикого російського імперіалізму *епохи Сталіна – Хрущова й К”*” [8, с. 582]);
- асоціативні макрохрононімні номінації (“І все те робилося за придуманим планом і за вказівками з Кремля. Тобто була *так звана “п’ятилетка реконструкції челавска”*” [8, с. 475]. До речі, функціонально-семантичне поле оцінки в даному випадку визначається вживанням *слів-варваризмів*, які змінили своє ідеологічно-оцінне значення з позитивного на протилежне, негативне, і мають у сучасній українській мові пострадянського періоду активне поширення. Такі прагмалінгвістичні номінації використовуються для вираження “чужоземності”, для посилення негативної оцінки. “Причому підкреслюю, що я робітник (пролетар), цебто представник “панівного” в СРСР класу, іменем якого Сталін і його партія здійснюють так звану “*пролетарську диктатуру*”” [8, с. 463]).

Контекстуальні коннотативні, асоціативні хрононімні номінації реалізуються в інфо-

рмативних функціонально-тематичних розрядах онімів памфлету І. Багряного на О. Корнійчука "Правдороб", в аксіосемантиці яких "закладена" проекція на часовий проміжок: "І та "Правда" з всіх єдина, / Непомильна, директивна. / Кожен вірить в кожне слово / Добровільно-примусово" [8, с. 190]; "«Правда» ж буде ось яка: – / І самостійно чхне в ЧеКа, ...нема Корнійчука! ... / Не може заперечити / Ані "Правд", ані "Кречет" [8, с. 192]; "Я хочу придобритися, щоби не був ти лютий, / І орден видаю "СКУРАТОВА МАЛЮТИ"! / Носи його на втіху і на славу, / О Йосипе – КРИВАВИЙ-плюс-КРИВАВИЙ!" [8, с. 189].

На нашу думку, саме лінгвокреативне мислення (від лат. lingua – "мова" і creatio – "створення" – особливий тип мислення, який "причетний до творення мови, до процесу розвитку мови" [9, с. 132]) привело автора до графічної акцентації онімів у тексті. Слід зазначити, що графічне виділення онімів (написання вроздріб, онімізація апелювативів, написання всього слова великими літерами) є мовним засобом вербальної комунікації.

Коннотативне значення реалонімів (Кочубей, Корнійчук, Виговський), акронімів (ЧеКа, ЦеКа), онімів на позначення установ (Політбюро), ідеонімів ("Правда", "Кречет"), що діють в єдиному асоціативно-образному полі памфлету, актуалізує свій культурно-історичний компонент через асоціації, котрі основані на фонових знаннях, прагматично орієнтує читачів на відповідний часовий простір: "Усе кругом на ладан дише, / А він "Правду" пише й пише, / Налягає на перо, / Що дістав з Політбюро. / Знову зліва – політрук! / Знову справа – Корнійчук! / Ззаду – дворушник, / А кругом – з ЧеКа послушник. / Ще раз зліва – раб-плебей! / Ще раз справа – Кочубей! / Ззаду – начебто Виговський, / А анфас – холуй московський. / Пише – пише, тре штани, – заробляє ордени. / Та все біга по перо / До ЦеКа в Політбюро" [8, с. 190].

Імплицитна семантика власних назв актуалізується через постійне зіставлення текстової інформації (асоціації) та внутрішньої форми, онімів і апелювативів (Виговський – холуй московський, раб-плебей – Кочубей, дворушник – з ЧеКа послушник).

Прагматичний ефект ідеоніма "Правда" автор талановито інтенсифікує шляхом антонімічного зіткнення семантичного співзначення асоціоніма "Правда" і радянського ідеоніма: "Відреклися її люди, / Від розпук... / Інша "Правда" там стоїть! / "Правда" інша, / "Правда" нова, / Непомильна і зразкова! / "Правда" ясно-генеральна! / Пролетарська! / Ідеальна!" [8, с. 191]. До речі, актуалізовані семи формують семантику заголовка памфлету на О. Корнійчука "Правдо-

роб", відповідно, і його прагматичний потенціал.

Специфіка процесу найменування перихрононімами (асоціативними хрононімними моделями) соціально значущих відрізків часу пов'язана, в основному, з вторинним використанням одиниць апелювативної лексики і пропріатів (включаючи хрононіми) з метою хрононімною номінації. Вони можуть бути розгорнуті (описові: "Першоджерелом і початком нашої історії є епоха великого українського відродження 20-х років, ... епоха українського Ренесансу" [8, с. 488]) та згорнуті ("Або раз караючи за виступи проти Єжова і "єжовщини", а раз за підтримку того самого Єжова і "єжовщини" [8, с. 473]); за обсягом денотата: макрохрононіми ("Епоха бурі і натиску" [8, с. 488]), мікрохрононіми ("У 1929–32 роках, в так званій "колективізації"..." [8, с. 465]). За типом розглянуті ономастичні моделі – суспільно-політичні; за сферою функціонування – переважно інтралінгвальні (використовуються у мовах народів одного культурно-історичного простору).

Для впливу на адресата (що є особливо важливим у публіцистичних текстах) автор вдається до комунікативно-прагматичних функцій перифраз, що вміщують великий обсяг прагматичної інформації: "І підперто це історичним фактом, як за часів великого відродження нації, у великій революції 1917 року український народ обійшовся без еміграції (бо її просто не було) і видав із себе командирів і полководців, коли після столітнього анабіозу з'явилися із надр народні кадри..." [1, с. 159]. У тлумачному словнику читаємо: "Анабіоз – припинення або пригнічення життєдіяльності організму в несприятливих умовах" [5, с. 29]. Отже, ми пересвідчилися, що біологічний термін як компонент описової хрононімною номінації тільки посилює її сугестивно-асоціативні можливості.

Найвищий рівень прагматичного впливу мають хрононімні описові конструкції в заголовках публіцистичних текстів, що створюють систему взаємовідношень "частини" і "цілого". Прагматичний потенціал статті "Епоха мильної баньки" (а відповідно, і заголовка) створює логіко-семантичний коментар автора до перифрастичного хрононіма, який містить інформацію про прояв категорії оцінки на рівні коннотації, що дає можливість читачеві встановити відрізок часу: "І бачимо ми мильну баньку, по поверхні якої ходить райдуга московської пропаганди і на яку дивиться зачаровано весь світ, а за нею, за райдугою мильної баньки, ми бачимо жаску дійсність, зовсім не райдужну правду про обривану шкіру на руках молоді, і на всіх робочих руках, в тяжкій їхній праці най-

примітивнішими засобами здобуваючи собі найелементарніших засобів для існування при творенні комуністичних єгипетських пірамід... Ми сказали в заголовку, що це тепер настала *епоха мильної баньки*. Хтозна. Може б правильніше було сказати про прихід *епохи безприкладної людської сліпоти й малодухості...*" [1, с. 723]. Друга експліцитна перифрастична номінація не лише пояснює попередній перифраз, а й створює певний аксіологічний синонімічний ряд.

Описову асоціативну модель макрочроніма знаходимо і в гостро сатиричній статті І. Багряного "Ціна хрущовського ведмедика": "Християни тепер масово паломничають до зоопарку, як до новітньої Мекки, щоби уклонитися Нікі – образів *нової ери, ери співжиття добра зі злом, духові двох "колективних" царів, що цей дар принесли*" [1, с. 453]. Та декодування змісту автор традиційно подає крізь призму лінгвопрагматики в лінгвоестетичному коментарі: "Це, як відомо, зовсім маленький і невинний ведмедик Нікі. Його подарували червоні "царі" англійській принцесі Анні, донечці англійської королеви, а в її особі, значить, подарували його всім англійським матерям і дітям, і батькам – всім англійцям взагалі... Нікі – смисловий подарунок московських володарів – символ дружби двох світів. Тобто зворушливий символ дружби християн і демократів, з одного боку, і безбожників та народобивць – з іншого" [1, с. 453].

Особливим інтенсифікатором у системі прагматичного макрокомпонента змісту відапелятивних перихронімів є асоціативно-культурний мікрокомпонент значення – реаліоніми. Ці "ядерні" компоненти в семантиці хрононімних номінацій "обростають" емоційно-експресивними коннотаціями, актуалізують соціально-політичні асоціації комунікантів: "До речі, не зайвим буде підкреслити, що всі ті, хто так виступає шалено проти *Хвильових, Шумських, Волобуєвих* тощо, в той же час ставляться з "респектом" до *Тіто* й *тітоїзму*, бо Тіто, бач, хоч він і комуніст, допомагають американці, дають мільйонні кредити. І тому всі шанують Тіто та його державу. А тим часом панове забувають, що "*хвильовізм*" з'явився на двадцять років раніше, ніж "*тітоїзм*", і був явищем багато прогресивнішим і багато героїчнішим, і...розіп'ятий чужими й своїми" [1, с. 165]; "...не зрозуміло, чому цей часопис називається "Вперед", коли він мусив би називатись "Назад" – назад до *ленінізму*, до *троцькізму*, до першоджерел більшовизму, якщо судити з духу його писань та світогляду його редакторів" [7, с. 163]; "Це метод модерної деспотії та її наймодернішої, найвишуканішої інквізиції. Це було нібито раніше, за *осудженої епохи Сталіна*" [1, с. 484].

Слід зазначити, що особливості функціонування хрононімів у тексті впливають на орфографію цих імен. Як і будь-які оніми, вони пишуться з великої літери. Однак на письмі їх можна передавати і з малої букви, виділяти графічно. Подібні особливості оформлення хрононімів багато в чому визначаються позицією автора, мотивацією, специфікою контексту.

На основі дослідження можна констатувати, що характерними компонентами коннотативних перихронімів у публіцистичних творах І. Багряного є часові означення – ера, часи, епоха, роки, числове позначення років тощо, до яких приєднуються асоціативні ідентифікатори в межах перифрастичних моделей або описових номінацій з ономастичними домінантами.

Таким чином, у семантиці перихронімів особливе значення має кумулятивно-культурна функція, яка пов'язана з відображенням у хрононімних номінаціях, з одного боку, інформації об'єктивного характеру: історико-культурного багатства окремого народу, зв'язку із суспільством, соціальними процесами (експліцитна інформація); з іншого – інформації суб'єктивного характеру, заснованій на індивідуальних знаннях, оцінках, інтересах, зумовлених соціальним станом людини; емоційно-оцінній гамі почуттів (імпліцитна інформація).

Пресупозиція (знання про світ, яке не ввійшло до типового образу), оцінка, емотивність, стилістична маркованість належать до прагматики хрононімних номінацій, а зміст, адресат повідомлення, оцінні ставлення до самої дійсності – до прагматичної інформації, серцевиною якої є коннотація. Прагматичний вплив підвищується при використанні онімів у переносному значенні, а прагматичне значення зростає при посиленні оцінного ефекту.

Отже, хрононіми в публіцистичних текстах є втіленням інформації про культурно-історичне багатство певного народу. У семантиці контекстуальних хрононімів (перихронімів) найбільше значення має їх кумулятивно-культурна функція: відображення історико-культурних реалій, зв'язок цих онімів із соціальними процесами, індивідуальними знаннями, оцінками, емоціями. У межах публіцистики хрононіми продемонстрували актуалізацію прояву прагмасемантичної категорії оцінки, виступили інтенсифікованим засобом розвінчання радянського міфу. Це ще раз підкреслює, що комунікацію можна розглядати як інтенсифікацію, актуалізацію наявних комунікативних інтенцій, переведення їх у більш технологічну форму, під якою ми розуміємо досягнення прагматичного результату, на відміну від випадкового процесу.

У подальших розвідках слід приділити увагу способам актуалізації соціопрагматичного потенціалу інших функціонально-тематичних розрядів онімів у публіцистиці І. Багряного. Крім того, видається можливим проаналізувати прагматичну ефективність (вербалізований на рівні комунікації ступінь відповідності результатів комунікативній меті) ономастичних асоціативно-образних блоків, об'єднаних авторською оцінно-прагматичною настановою.

Література

1. Багряний І. Публіцистика : доп., ст., памфлети, рефлексії, есе. – [2-ге вид.] / [упоряд. О. Коновал]. – К. : Смолоскип, 2006. – 856 с.
2. Дука Л. Граматичний потенціал онімів та способи його актуалізації в тексті : автореф. дис. на здобуття наукового ступеню канд. філол. наук : 10.02.02 / Л. Дука; Дніпропетровський державний університет. – Дніпропетровськ, 2002. – 18 с.
3. Космеда Т. Аксиологічні аспекти прагмалінгвістики: засоби вираження категорії оцінки в українській та російських мовах : автореф. дис. на здобуття наукового ступеню д-ра філол. наук : 10.02.01, 10.02.02 / Т. Космеда; Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди. – Харків, 2001. – 34 с.
4. Кочерган М.П. Загальне мовознавство : підручник / М.П. Кочерган. – [2-ге вид., випр. і доп.]. – К. : Академія, 2006. – 464 с.
5. Новий словник української мови / уклад. В. Яременко, О. Сліпушко. – [2-ге вид., випр.]. – К. : Аконіт, 2006. – Т. 1. – 926 с.
6. Реммер С. Хрононіми як особливий розряд власних імен : автореф. дис. на здобуття наукового ступеню канд. філолог. наук : 10.02.02 / С. Реммер; Донецький національний університет. – Донецьк, 2005. – 19 с.
7. Саплін Ю.Ю. Соціальність структури значення слова / Ю.Ю. Саплін // Держава та регіони. Серія: Гуманітарні науки. – 2007. – № 3. – С. 34–39.
8. Усань В. Іван Багряний. Вірю!.. : хрестоматія. – Чикаго; Харків, 2001. – 543 с.
9. Чабаненко В. Асоціація як універсальний чинник мовного розвитку / В. Чабаненко // Мовознавство. – 2005. – № 3–4. – С. 132–137.

УДК 338

КВАЗИЯЗЫКИ И ИНТЕРНЕТ-СРЕДА КАК СОСТАВЛЯЮЩИЕ ИДЕОЛОГИЧЕСКОГО ПРИОРИТЕТА КОНЦЕПТУАЛЬНОЙ ВЛАСТИ

Опратный С.Н., Чернега Ж.А.

For the freedom of speech, people are ready to disregard many things, even their own behavior. The Internet makes it possible to do that. As a result, we get primitive quasilanguages which help to hide poor culture and language illiteracy of the person.

Key words: *quasilanguage, Internet, public administration, conceptual power, acronyms, slang, globalization, ruling elite.*

Заради свободи слова люди готові пожертвувати багато чим, у тому числі власним мовним стилем. Інтернет надає людині можливість реалізувати таке право. У результаті одержуємо примітивну квазімову як засіб прикриття безкультур'я та персональної мовної безграмотності

Ключові слова: *квазімова, Інтернет, державне управління, концептуальна влада, акроніми, сленг, глобалізація, панівна еліта.*

I. Введение

Внедрение компьютерных и Интернет-технологий во все сферы нашей жизни предоставило нам ряд полезных средств и возможностей для реализации производственных задач и творческих идей, однако при этом повлекло за собой ряд проблем. Одной из таких проблем является терминология.

Так, например, появление на свет компьютерной сети Fidonet в принципе облегчило жизнедеятельность человечества. В этой некоммерческой любительской сети за получение или поддержку адреса, а также

за передачу информации плата не взимается. Особенно это удобно там, где отсутствует повременная оплата за телефон. Являясь некоммерческой сетью, Fidonet остается, может быть, единственным способом для многих получить возможность общения по электронной почте с друзьями.

В 1989 г. к Интернету подключилась первая коммерческая сеть – MSImail. Те, кто поначалу не решался связываться с сетью Интернет, начинали ею пользоваться. Инструментарий постепенно обновлялся и улучшался, что облегчало пользование. Люди, остав-